Nationale Klimaat Commissie

2 mei 2016

Toelichting door S. Vergote (EU Commissie – DG Energie)

Dhr. Stefaan Vergote, afdelingshoofd bij het DG Energie van de Europese Commissie stelt de context voor van de huidige onderhandelingen over de doelstellingen 2020-2030. Hij herinnert eraan dat in oktober 2014 de Europese doelstellingen voor 2030 werden goedgekeurd, met name een reductie met 40 % van de broeikasgasemissies in vergelijking met 1990, het aandeel energie afkomstig uit hernieuwbare bronnen op minstens 27 % brengen, de energie-efficiëntie met minstens 27 % verbeteren en 15% elektriciteitsinterconnectie. Deze doelstellingen verschillen in diverse opzichten van die van de vorige periode (2013-2020): voor de BKG wordt het een louter interne doelstelling (zonder een beroep te kunnen doen op internationale kredieten); voor hernieuwbare energie is er geen nationaal bindende doelstelling meer, maar is er een grotere flexibiliteit voorzien die gebaseerd is op een betere 'governance' om beter te bestuderen hoe de doelstelling kan worden gehaald en opgevolgd en hoe de nodige corrigerende maatregelen kunnen worden ingevoerd in functie van ieders vermogen.
Een van de 10 prioriteiten van het plan Juncker is de energie-unie, die een vijfvoudig doel beoogt :

- Bevoorradingszekerheid
- Een volledig geïntegreerde interne energiemarkt
- Energie-efficiëntie
- Koolstofarme economie
- Onderzoek en innovatie

Dit wordt nog versterkt door het recente akkoord van Parijs. 2016 wordt het jaar van de implementatie. Er worden verschillende wetgevende voorstellen verwacht. Voor de zomer zou er een wetgevend voorstel over de verdeling van de inspanningen (burden sharing) voor de periode 2020-2030 moeten komen. Na de zomer volgen de wetgevende voorstellen met betrekking tot energie-efficiëntie (hoe kunnen we van 27 % naar 30 % gaan), de hernieuwbare energiebronnen (door het uitwerken van de flexibiliteitsmechanismen, wetende dat de analyses betreffende de doelstelling van 27 % hernieuwbare energie aantonen dat dit zou overeenstemmen met een uiteindelijk resultaat van 45 à 50 % hernieuwbare energie in de elektriciteitssector) en de herziening van de elektriciteitsmarkt. De strategie dient gepaard te gaan met een robuust monitoring- of governance-systeem. Daarvoor is een betere overeenstemming tussen de plannen (die tot nu toe specifiek zijn) vereist. Op termijn wordt gestreefd naar minder plannen, een betere integratie en vooral een betere kwaliteit ervan. Op lange termijn zal dit leiden tot meer rechtszekerheid, vooral in het kader van de investeringen (zoals die voor de infrastructuur die 200 miljard euro per jaar in Europa bedragen). Een evaluatie zal gaan over hoe dit moet worden geïmplementeerd. Deze evaluatie, die om de twee jaar gebeurt, zal de vooruitgang ten opzichte van de doelstelling meten; dit moet een dynamisch en iteratief proces worden, waarbij indien nodig snel kan worden gereageerd (zoals op de evolutie van de kosten inzake energie-efficiëntie bijvoorbeeld). Guidelines zullen te vinden zijn in het rapport over de stand van de Energie-unie. De samenwerking tussen lidstaten zal moeten versterkt worden om het hoofd te bieden aan de uitdagingen inzake de energiemarkt, de uitbouw van de infrastructuur, smart grids of de bevoorradingszekerheid. De evaluatie zal uitgaan van de bestaande, huidige situatie. Daartoe beschikt de Commissie over fiches per lidstaat waarin diens sterktes, zwaktes en opportuniteiten om te beantwoorden aan de doelstellingen zijn vermeld (zo zal voor België gewezen worden op de bevolkingsdichtheid, de problemen inzake transport,…). Over de doelstellingen voor 2030 moet worden nagedacht op alle beleidsniveaus (federaal, regionaal, lokaal). Het nationaal plan zal moeten becijferd worden, waarbij de projecties gekoppeld worden aan de PAMs om de impact ervan (waaronder de kosten) te becijferen, waarbij wordt gewezen op de maatregelen die op alle beleidsniveaus zullen moeten worden genomen, op de interacties en de coherentie tussen deze maatregelen.

Een werkgroep met alle lidstaten, gecoördineerd door de DG's Energie, Klimaat en Transport van de Commissie, bespreekt momenteel het governance-proces..
Een eerste ontwerpplan (dat niet de definitieve versie zal zijn) wordt verwacht in 2017 en zal worden onderworpen aan een *peer review* om de verschillende plannen van de lidstaten te vergelijken en een totaaloverzicht te hebben op Europese schaal. De plannen moeten besproken worden met alle *stakeholders* (industrie, ngo's,…) om de nodige steun te verwerven voor acties, in de domeinen waar de vigerende wetgeving niet volstaat.
De definitieve plannen en de evaluatie ervan worden verwacht in 2018.